

یادداشت

پزشکیان صدای رسای بی صدایان و حکم تنفیذ

مهناب رضایی‌فر

دهمین مراسم تنفیذ دکتر مسعود پزشکیان رئیس جمهور منتخب از جانب رهبر انقلاب دیروز ساعت ۱۰ در حسینیه امام خمینی «ره» و با حضور مقامات کشوری و لشکری، رؤسا و اساتید حوزه و دانشگاه، نمایندگان اصناف مختلف، جمعی از خانواده‌های معظم شهدا و سفرای مقیم در تهران برگزار شد؛ همچنین این مراسم به طور زنده از شبکه یک سیما و شبکه خبر و رادیو ایران و از طریق شبکه‌های برون مرزی صدا و سیما پخش شد.

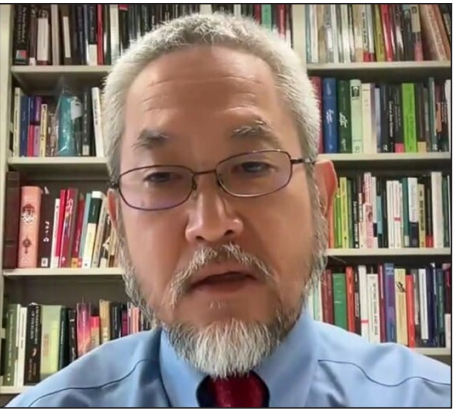
مسعود پزشکیان رئیس جمهور منتخب دیروز ۷ مرداد ۱۴۰۳ هجری شمسی در محضر رهبر انقلاب حاضر شد و حکم تنفیذ ریاست جمهوری‌اش را طبق بندهٔ اصل ۱۱۰ قانون اساسی دریافت کرد؛ از زمان تصویب مردمی قانون اساسی در همه پرسی در آذر ۱۳۵۸ و سپس برگزاری اولین انتخابات ریاست جمهوری در بهمن ماه ۱۳۵۸ تاکنون ۱۴ انتخابات برگزار شده که چهار رئیس جمهور منتخب در سال ۱۳۵۸ و ۱۳۶۰ «دو انتخابات ریاست جمهوری به دلیل شهادت محمدعلی رجایی» و سال ۱۳۶۴ حکم تنفیذ خود را از بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران امام خمینی «ره» و ۹ رئیس جمهور «بدون در نظر گرفتن دکتر مسعود پزشکیان» حکم تنفیذ خویش را از رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله خامنه ای «مدظله العالی» دریافت کرده‌اند؛ ضمن اینکه همه مراسمات تنفیذ گذشته با حضور روسای جمهور سابق انجام می‌شد و این برای نخستین بار بود که در زمان زعامت حضرت آیت الله خامنه‌ای رئیس جمهور پیشین،یعنی شهید رئیسی «به دلیل حادثه دلخراش سقوط بالگرد در ۳۰ اردیبهشت۱۴۰۳ و شهادت او به همراه وزیر امور خارجه و همراهان فقید شهیدش» حضور فیزیکی نداشت.

در نظر بیشتر مردم، اصطلاح غالب شدن و تسلط اجتماعی به معنای پیگیری‌ها تلاش‌های مستقیم و عمدی برای تغییر دادن دیدگاه‌ها،نظرات باورها یا رفتارها است؛ اگر در برابر تلاش غالب کنند، با تسلییم شدن به خواسته او؛ بدون تغییر دادن باورهای خصوصی یا دیدگاه‌های خود پاسخ بدهیم. به واکنش ما پیروی و اطاعت می‌گویند؛ اگر باورهای خصوصی و نظراتمان را نیز تغییر بدهیم، به واکنش ما درونی‌سازی گفته می‌شود؛ بسیاری از اشکال تسلط اجتماعی غیر مستقیم و غیر عمدی است؛ حتی حضور فیزیکی افراد دیگر، فی نفسه می‌تواند بر ما اثر بگذارد.
هنجارهای اجتماعی، یعنی قواعد و انتظارات ضمنی درباره نحوه اندیشه و رفتار، نیز بر ما نفوذ دارند. میزان توفیق نفوذ اجتماعی مستقیم و عمدی، اغلب بستگی به میزان اطاعت و پیروی ما از هنجارهای اجتماعی دارد.

اقلیت کوچک در درون گروه بزرگ به شرطی می‌تواند اکثریت را در جهت دیدگاه خود بکشاند که موضع مخالف و پایدار اتخاذ کند. بدون آنکه خشک، جزم اندیش یا خودبین جلوه گر کند.
اقلیت‌ها برخی اوقات سبب تغییر نگرش خصوصی اعضای اکثریت می‌شوند، حتی وقتی نتوانسته باشند باعث متابعت عمومی آنها شوند.

تحلیلی بر تصمیمات فاجعه آمیز در سیاست خارجی در دولت‌های نهم و دهم که منجر به صدور ۷ قطعنامه علیه ایران و تحریم های بی سابقه شد و تغییر وزیر امور خارجه وقت در سفر به آفریقای جنوبی که در حال پرواز در هواپیما بوقوع پیوست، نشان می‌دهد هر گروه تصمیم ساز منسجم که دارای یک رئیس هدایت گر باشد می‌تواند به دام گروه اندیشی بیفتد، که در آن اعضای گروه نظرات مخالف خود را به نفع اتفاق نظر گروه، سرکوب می کنند. این امر منجر به باورهای غلط و گروهی به باب آسیب ناپذیری، احتاق و وحدت نظر می‌شود. این نیز به نوبه خود، فرایند تصمیم گیری و تصمیم‌های معیوب را به دنبال می آورد. به عقیده برخی تحلیلگران و صاحب نظران به شرطی می‌توان از گروه اندیشی اجتناب کرد که رئیس گروه فضای مباحثه و گردش اطلاعات آزاد را به وجود آورد و پیش از شروع بحث موضع خاصی را اعلام نکند؛ بعضی از اعضا گروه گمارده می‌شوند که در آن اعضا بتوانند هرگونه تردید یا مخالفت خود را درباره تصمیم خود بررسی دوباره و مجدد کنند.

انسان‌ها و هم حیوانات در حضور اعضای دیگر گونه خود سریعتر پاسخ می‌دهند؛ این آسان سازی اجتماعی خواه اینکه دیگران و شخص تکلیف واحدی را انجام دهند «هم کوشان» یا دیگران صرفا مشاهده گر باشند.» تماشگران و خاصه در اینجا افرادی که رأی نداده اند» رخ می‌دهد.
ظاهرا حضور دیگران سطح سابق جاذدار را افزایش می‌دهد. حضور دیگران اجرای صحیح پاسخ‌های ساده را هموار و تسهیل می‌کند. اما اجرای پاسخ‌های دشوار را مختل می‌سازد. در مورد انسان، عوامل شناختی، از قبیل نگرانی از ارزیابی نیز نقش بازی می کند.

با پرفسور یاسویوکی ماتسوناگا (Yasuyuki Matsuna) استاد رشته روابط بین‌الملل و کارشناس مسائل خاورمیانه (ga) مقالات بسیاری درباره خاورمیانه و از جمله ایران نوشته گفت‌وگو کرده ایم... پرفسور «یاسویوکی ماتسوناگا» استاد دانشگاه توکیو معتقد است:نامزدی یابدن و نامزدی هریس مثل تفاوت شب و روز یا آسمان و زمین دیده می‌شود. او در توضیح سخن خود می گوید: آقای یابدن، به رغم خاستگاه و طبقه کارگری از جمعیت مردان سفیدپوست می‌آید و نسبت به بسیاری از مسائل سیاسی که بسیاری از اقلیت‌ها و بخش‌های مهاجران اخیر آمریکا با آنها عمیقاً مرتبط بودند، نسبتاً احساسی نداشت. آمدن خانم هریس اما محیط گفت و گو و مناظره های سیاسی را به کلی تغییر داده و به شدت به بدنه سیاسی حزب دموکرات آمریکا انرژی داده است.

این سخنان در حالی بیان می شود که طی دو هفته اخیر صحنه سیاسی آمریکا شاهد دو اتفاق بزرگ بوده است:اولی ترور ناموفق دونالد ترامپ نامزد حزب جمهوری‌خواه و دومی کنار کشیدن جو بایدن از ادامه رقابت‌های انتخاباتی که منجر به نامزد شدن معاون وی- کامالا هریس -از حزب دموکرات برای انتخابات ریاست جمهوری ماه نوامبر (آبان) شده است.

بسیاری عقیده دارند این اتفاقات در کنار احتمال ریاست جمهوری مجدد دونالد ترامپ و مسائلی که در حال حاضر در عرصه بین‌الملل وجود دارد، انتخابات امسال را از پاسخ دادن به:

پروفسور یاسویوکی ماتسوناگا (Yasuyuki Matsunaga) استاد دانشگاه توکیو در رشته روابط بین‌الملل و کارشناس مسائل خاورمیانه مقالات و تحقیقات بسیاری در زمینه مسائل خاورمیانه از جمله ایران انجام داده و از جمله آنها می‌توان به (The Middle East in International Relations and the Hegemo-) و (my Question) اشاره کرد.

در گفت و گو با وی پرسش هایی دربارهٔ تاثیرات اتفاقات اخیر در صحنه سیاست داخلی آمریکا و تاثیرات آن بر روابط بین‌الملل و رابطه بین ایران و آمریکا مطرح کرده ایم و او پاسخ داده است:

مولانا در غزلیات شمس می گوید: باید که جمله جان شویم تا لایق جانان شویم؛ اکنون به همین سیاق می‌توان گفت: باید که جمله "ما" شویم تا لایق "ایران" شویم - امروز رئیس جمهور در مراسم تنفیذ، ابتدا سعی کرد متن سخنرانی را که از قبل آماده کرده بود از رو بخواند؛ اما دقایقی بعد از ریل متن مکتوب خارج شد و گریزی فی‌البداهه زد به آیهات قرآن کریم و نهج‌البلاغه. این را می‌شدد از وقفه‌هایی که حین قرائت آیات قرآن داشت فهمید. در آخر هم به متن مکتوب بازگشت و سخنان خود را به پایان برد. بی‌شک آقای دکتر پزشکیان برای متن سخن‌رانی امروز، از قبل اندیشیده و با حساسیت زیاد مکتوبی را که شنیدیم، واژه به واژه برگزیده و مرور کرده بود. او در آغاز کلام شعری از ابوسعید ابوالخیر را که مشخص بود با هدف و وسواس انتخاب شده با صلابت خواند:

گر صید عدم شوی زخود رسته شوی/ گر در صفت خویش روی بسته شوی/ می دان که وجود تو حجاب ره تست/ با خود منشین که هر زمان خسته شوی/ رستن از «من» و «منیت» مضمون مصراع اول و پیام شاعر است و به نظر می‌رسد دغدغهٔ

سیاست

پزشکیان و گریز از «من»

معرفتی آقای پزشکیان نیز همین باشد. او چند روز قبل هم این دغدغه را این‌گونه بیان کرده بود: «به هر کس می‌گویم آدم معرفی کنید، همه افراد، خودشان را معرفی می‌کنند!» نکته این که «منیت» به عنوان ردیفهٔ اخلاقی اگر در ذیل آفتاب حقیقت قرار گیرد به رنگ خدا در می‌آید و می‌شود از آن سخن گفت. به قول دکتر ابراهیمی بدینانی: "خداوند تبارک و تعالی «من» همهٔ من‌ها است. کلمهٔ «آنی آنسا الله» یعنی «من» واقعی و نفس‌الامری فقط خداوند سبحان است و موجودی جز خداوند سبحان «من» نیست. البته به انسان، خلیفهٔ‌الله در روی زمین، اجازه داده شده است از خود با «من» سخن بگوید!" یگانه‌ای چند گونه، ص ۱۲۴]

آنچه مسلم است دولت جدید با "من" های زیادی روبرو است که باید "ما" شوند، تا پیشرفت کشور سرعت گیرد و آنچه لیاقت مردم است محقق شود.

مولانا در غزلیات شمس می‌گوید: باید که جمله جان شویم تا لایق جانان شویم. اکنون به همین سیاق می‌توان گفت: باید که جمله "ما" شویم تا لایق "ایران" شویم …/ عصر ایران

پزشکیان در ایران-هریس در آمریکا

بسیاری از مردم آمریکایی هیجان زده هستند. نامزدی یابدن و نامزدی هریس مثل تفاوت شب و روز یا آسمان و زمین دیده می‌شود. آقای یابدن، علیرغم پیشینه طبقه کارگری خود، از جمعیت مردان سفیدپوست می‌آید و نسبت به بسیاری از مسائل سیاسی که بسیاری از اقلیت‌ها و بخش‌های مهاجران اخیر آمریکا با آنها عمیقاً مرتبط بودند، نسبتاً احساسی نداشت. آمدن خانم هریس محیط گفتگو و مناظره‌ای سیاسی را به کلی تغییر داده و به شدت بدنه سیاسی حزب دموکرات آمریکا انرژی داده است. از نظر سیاست خارجی، این درست است، هریس سابقه زیادی در برخورد مستقیم با مسائل سیاست خارجی یا رهبران سیاسی کشورهای دیگر ندارد. با این وجود، او نشان داده که حساسیت‌های ویژه‌اش به‌عنوان نسل جوان‌تر از سیاستمداران پیشرو آمریکایی که گاهی با محرومین و مستضعفین جهان، مثلاً مردم بیچاره غزه که در نه ماه گذشته گرفتار درگیری‌های خشونت‌بار و ویرانگر غیرقابل تصویری شده‌اند همدردی می‌کنند، می‌تواند نقطه قوتی برای او باشد.

به نظر شما در حال حاضر بزرگ‌ترین چالش روابط خارجی ایالات متحده چیست؟
چالش‌ها خیلی زیاد هستند. از رقابت استراتژیک با چین در سراسر اقیانوس آرام و مدیریت جنگ‌ها در اوکراین و غزه و سایر نقاط خاورمیانه تا هماهنگی با سیاست تغییرات جهانی اقلیمی را شامل می‌شوند. موضوع بزرگ و حساس مهاجرت به آمریکا شامل ابعدی در حوزه سیاست خارجی، سیاست توسعه آمریکا لاتین، سیاست بین‌المللی مواد مخدر و جرایم سازمان یافته و جنبه‌های مختلفی از سیاست داخلی (نژادی و فرهنگی و اقتصادی) است. در منطقه آسیای غرب و خاورمیانه، مسائل حساس‌تر شامل روابط آمریکا با اسرائیل، روابط آمریکا با عربستان سعودی، روابط آمریکا با ترکیه و به طور واضح روابط آمریکا با جمهوری اسلامی ایران است.

به نظر شما در صورت پیروزی مجدد دونالد ترامپ، چه چیزی در سیاست خارجی ایالات متحده تغییر خواهد کرد؟
مانند آقای اوباما، آقای ترامپ فاقد سابقه طولانی در برخورد با مسائل سیاست خارجی و امنیت ملی و دفاعی، به ویژه در شیوه‌های ثبت شده به صورت تخصصی است. به بیان دیگر، رفتار او در این زمینه عمدتاً غیرقابل پیش‌بینی است، زیرا به روش‌های برخورد روسای جمهور قبلی آمریکا با مسائل مشابه سیاست خارجی اهمیتی نمی‌دهد. این بدان معنی است که از یک سو امکان این وجود دارد که وی یک تصمیم مثبت و غیرمنتظره بگیرد و از سوی دیگر به همان اندازه ممکن است که یک تصمیم کاملاً فاجعه‌بار و بی‌سابقه بگیرد. به نظر من تصمیم خروج یکجانبه آمریکا از برجام و ترور سردار قاسم سلیمانی نمونه‌ای از رفتار بود بود.

او نه تنها اولین زن آمریکایی – جنوب آسیایی بلکه دومین زن آفریقایی-آمریکایی بود که برای سنای ایالات متحده انتخاب شد آمریکا است که باعث شد همسرش، آقای داگلاس امهاف اولین «آقای دوم» (همسر معاون رئیس‌جمهور) در تاریخ آمریکا بشود. او دائماً نگرود می‌شکند و بسیاری از مردم واقعا هیجان زده هستند که او ممکن است اولین رئیس‌جمهور زن آمریکا شود. علاوه بر اینها، پیشینه اقلیتی و حساسیت خاص او به عنوان یک سیاستمدار، هریس را به یک نامزد ریاست جمهوری کاملاً منحصر به فرد تبدیل می‌کند. این دقیقاً دلیلی است که اکنون

او نه تنها اولین زن آمریکایی – جنوب آسیایی بلکه دومین زن آفریقایی-آمریکایی بود که برای سنای ایالات متحده انتخاب شد آمریکا است که باعث شد همسرش، آقای داگلاس امهاف اولین «آقای دوم» (همسر معاون رئیس‌جمهور) در تاریخ آمریکا بشود. او دائماً نگرود می‌شکند و بسیاری از مردم واقعا هیجان زده هستند که او ممکن است اولین رئیس‌جمهور زن آمریکا شود. علاوه بر اینها، پیشینه اقلیتی و حساسیت خاص او به عنوان یک سیاستمدار، هریس را به یک نامزد ریاست جمهوری کاملاً منحصر به فرد تبدیل می‌کند. این دقیقاً دلیلی است که اکنون

مانند آقای اوباما، آقای ترامپ فاقد سابقه طولانی در برخورد با مسائل سیاست خارجی و امنیت ملی و دفاعی، به ویژه در شیوه‌های ثبت شده به صورت تخصصی است. به بیان دیگر، رفتار او در این زمینه عمدتاً غیرقابل پیش‌بینی است، زیرا به روش‌های برخورد روسای جمهور قبلی آمریکا با مسائل مشابه سیاست خارجی اهمیتی نمی‌دهد. این بدان معنی است که از یک سو امکان این وجود دارد که وی یک تصمیم مثبت و غیرمنتظره بگیرد و از سوی دیگر به همان اندازه ممکن است که یک تصمیم کاملاً فاجعه‌بار و بی‌سابقه بگیرد. به نظر من تصمیم خروج یکجانبه آمریکا از برجام و ترور سردار قاسم سلیمانی نمونه‌ای از رفتار بود بود.

یادداشت

دولت جدید و چالش های سیاست بین الملل

را تشکیل می دهند و هر دو بلوک شرق و غرب در رقابت برای ربودن عقل و احساس جنوبی ها هستند. غرب ولو بدلیلی تنوع ساختارهای حاکم بر این- ممالک و یا با دادن کسب عضویت دائم سازمان ملل و نفوذ آن را، تمایل آنرا به این دنیا برایش سهل الوصول تر از رقابت و شرق هم در اندیشه است با ایجاد طرح های زیرساختی و پرداخت پول و وام کلان قادر به نفوذ در ارکان جهان جنوب است. هر دو ایالات مللی و سیاسی آمریکا، پس از جنگ از تحولات عملي و سياسي در جهان جنوب بدنبال استقلال عمل و کسب احترام است و نمی خواهد زیربار سیاست های تسلط مستقیم و متکبرانه غرب یا شرق برود. یک نگاه سنجیده و با عقل سلیم به خاستگاه انقلاب اسلامي و اصول جمهوری اسلامی ما میگوید که جایگاه کشورمان باید در این بلوک بیابانی باشد.

۷- هوش مصنوعی و تنظیم بهینه مقررات آن، تغییرات آب و هوایی و مدیریت بحران برآمده از آن، همنظور چالش های بزرگی نظیر عدم تعادل جمعیت شناختی و مهاجرتهاى بین المللی و مصلّات سایبری بر یک به تنهایی چاه ویلی است که در چند سال آینده دهان خیلی گشادتری خواهد گشود و ای بسا تمام مناسبات موجود در سیستم های مستقر جهانی را تحت تاثیر قرار دهد و اوضاع و احوال جهانی را به صورت کاملاً نامعومى رقم بزند.

۸- اروپا و اتحادیه اروپایی که دستگاه دیپلماسی کم آگاه کشورمان و کلا سیاست خارجی ایران بیش از سه دهه اول انقلاب، کم اثر و بیثمر، به آن دخیل بسته بود و همه راه ها را به سوى اروپا می انکاشت، پس از خروج انگلیس از اتحادیه و حالا جنگ اوکراین، حالا روشن شده که اروپا شیر بی بال و دم و اشکم بوده و فاقد قدرت رهبری است. در حال حاضر خرد رهبری در اروپا کاملاً چهره خود را نشان داده و معلوم شده که پارس که همیشه خود را گويا ناف تمدن جهانی به حساب می آورد، تهی و بی رمق است و جز تکرار طرح های پرطمطراق جهانی حرف زیادی برای گفتن ندارد. برلین سوارمکل بر تمام سرمایه واقعی اتحادیه بوده و به همراه فرانسه و آلمان، لگومونیت جدیدی قفل برورکتیک و بطئی الحرت اتحادیه اروپایی کنند.اِدیلماسی ایرانی

به عنوان مثال، من می‌توانم فرض کنم که اگر ترامپ دوباره رئیس جمهور آمریکا شد به جای اینکه به دنبال گسترش توافق ابراهیم که شامل به یک توافق بین عربستان سعودی و اسرائیل باشد، ممکن است که به عنوان یک سیاستمدار تاجر مسلک بخواهد یک توافق سه جانبه بین آمریکا، عربستان سعودی و جمهوری اسلامی ایران انجام شود. این در صورتی است که (آمریکا و عربستان سعودی) به این نتیجه برسند که داشتن روابط اقتصادی خوب به جای روابط خصومت آمیز با ایران، منطبق بر منافع ملی خودشان است. به نظر من رفتار ترامپ تا این حد غیرقابل پیش بینی است.

اگر کامالا هریس پیروز شود، آیا سیاست خارجی ایالات متحده همان روند فعلی را دنبال خواهد کرد یا شاهد تغییراتی در آن خواهیم بود؟

خانم کامالا هریس هم فاقد سابقه و تجربیات در حوزه سیاست خارجی است. با این حال، در مورد ایشان، از آنجا که او اولین رئیس جمهور زن در تاریخ آمریکا خواهد بود، می‌بایست نه تنها از نظر سیاسی و در کوتاه مدت، بلکه در ایجاد الگوهایی برای روسای جمهور زن آینده نیز بسیار محتاط باشد. بنابراین، من انتظار دارم که رئیس‌جمهور هریس در زمینه روابط خارجی و سیاست امنیت ملی، تا اندازه زیادی به مسیرهای ثابت شده در تصمیم‌گیری خود ادامه خواهد داد.

در ایران شاهد انتخاب نامزد اصلاح طلبان یعنی مسعود پزشکیان به عنوان رئیس‌جمهور بودیم. این انتخاب چه تأثیری بر روابط تهران و واشنگتن خواهد داشت و آیا می‌توان به بازگشت آمریکا به برجام یا توافق دیگری برای کاهش تنش بین ایران و آمریکا امیدوار بود؟

بسیار جالب خواهد بود که اگر خانم هریس رئیس‌جمهور آمریکا شود. از این نظر که چه در ایران و چه در آمریکا، روسای جمهوری که در این زمینه بحث می‌کنند و حتی اصرار دارند که از حقوق برابر اقلیت‌ها و اقشار تحت ستم قبلی جامعه حمایت کنند، بر سر کار خواهند آمد. (من اینجا اضافه می‌کنم که نخست وزیر جدید بریتانیا نیز سابقه جالبی به عنوان وکیل حقوق بشر دارد). من واقعا امیدوار هستم که ویژگی‌های شخصی سران کشورها منجر به یک نتیجه مثبت در عرصه بین‌الملل شود. در عین حال، من به عنوان یک کارشناس علوم سیاسی باید انتظار واقع بینانه‌تری داشته باشم که روابط بین‌المللی به طور کلی و روابط بین دو کشور خاص تا حد زیادی توسط عوامل ساختاری و سیر تاریخی تعیین می‌شود. در این زمینه، به نظر من، متأسفانه نمی‌توان چشم انداز روابط دوجانبه جمهوری اسلامی ایران و آمریکا را چندان با شکوه دانست. امید من این است که رئیس‌جمهور پزشکیان، از یک سو سیاست‌های هریس را تغییر بدهد و به همین سبب سرگیری روابط مثبت با کشورهای همسایه به ویژه کشورهای عربی خلیج فارس و از سسود دیگر گسترش روابط حسنه با کشورهای اروپایی و ژاپن پیگیری و حفظ کند. /عصرایران